

רוצה לשתות הקסמים להוי כשני מיני אוכלין דאותו שאינו רוצה לאכול עתה מיקרי פסולת.....

בורר בדבר שראוי לאוכלו כמו שהוא

8. שש"כ פרק ג הלכה נג
 אסור לסנון מיצי פירות (שנסחטו מבעוד יום), כדי להסיר את בשר הפרי מהם וכן הדין לגבי סינון הרוטב מירקות מבושלים הערה קנו שם
 שמעתי מהגרש"ז אויערבך, ודלא כדעת השביתת שבת שמתיר משום דמתאכלי הכי, וטעמו עמו, משום דלא אמרינן סברא זו אלא בקסמין, שאינם חשובים לעצמם כלל, ולכן כיון שרוב בני אדם שותים היין עם הקסמין הרי הם בטלים ליין וחשובים כמין אחד ולא חשיב בורר משא"כ בשני מינים חשובים לעצמם שאינם בטלים זה בזה ורוצה לאכול רק מין אחד, לא שייך להתיר משום דאפשר לאוכלם ביחד, ולכן חייב משום בורר בשני מינים

9. פסקי תשובות אורח חיים סימן שיט
 ומכאן נלמד לענין המסננים הקבועים על פי ברזי המים, שאין בהם חשש כלל, כי המים ראויים לשתיה בלאו הכי, ואין המסננים אלא ליתרון נקיות, ולכן אף אם מקפיד שלא לשתות אלא ע"י המסננת אין בזה איסור.

שריית פירות במים

10. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמ עמוד א
 ואין שולין את הכרשינין (מציף עליהם מים בכלי לברור פסולת), ולא שפין אותן (ביד, להסיר פסולת, דהוה ליה בורר.) ...

11. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיד עמוד ב
 תניא כוותיה דרבי יוחנן: יום הכפורים שחל להיות בשבת מותר בקניבת ירק

12. רמב"ם הלכות שביתת עשור פרק א הלכה ג
 ומותר לקנב את הירק ביום הכפורים מן המנחה ולמעלה, ומהו הקינוב שיסיר את העלים המעופשות ויקצץ השאר ויתקן אותו לאכילה

13. מגיד משנה הלכות שביתת עשור פרק א הלכה ג
 והקשו על פירושם דאי להסיר העלים הרעים היינו בורר והיינו מלאכה גמורה. ויש לי לתרץ לדעתם דלא מקרי בורר אלא מתוך פסולת גמור או מין אוכל ממין אוכל אחר... אבל זה הכל מין אוכל אחד ואין העלין האלו פסולת גמור ולא ראויין להקרא פסולת ואפשר שראויין לאכילה ע"י הדחק וכיון שכן אין בזה אלא משום שבות בשבת והותר ביוה"כ אבל הרמב"ן והרשב"א ז"ל פירשו **הדחת ירק** ואמרו שנזכר בירושלמי שמותר להדיח כבשין ושלקות...

14. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיט סעיף ח
 אין שורין את הכרשינין, דהיינו שמציף מים עליהם בכלי כדי להסיר הפסולת, ולא שפין אותן ביד כדי להסיר הפסולת דהוה ליה כבורר...

15. משנה ברורה סימן שיט ס"ק כט
 הוא מאכל בהמה וה"ה תפוחי אדמה וכל כה"ג לא יתן עליהם מים כדי להסיר האבק והעפר מעליהם:

16. בדי השולחן חלק ה סימן קכה ס"ק טז
 והיינו ליתן התפוחי אדמה בכלי ולתת אח"כ מים הרבה בכלי שיצוף האבק על פני המים או שירד למטה, אבל אם לוקח התפוחי אדמה בידו ומדיחם ורוחצם במים פשוט דאין זה בכלל בורר והר"ז כמסיר הקליפה של הפרי דמותר סמוך לאכילה, ודבר זה מפורש בה"מ פ"א מה' שביתת

1. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קלט עמוד ב
 משנה... מסננין את היין בסודרין, ובכפיפה מצרית. גמרא. אמר זעירי: נותן אדם יין צלול ומים צלולין לתוך המשמרת בשבת ואינו חושש. אבל עכורין - לא. מיתבי, רבן שמעון בן גמליאל אומר: טורד (מערב) אדם חבית של יין, יינה ושמריה, ונותן לתוך המשמרת בשבת ואינו חושש! - תרגמה זעירי: בין הגיתות שבו. (שכל היינות עכורין, ושותין אותן בשמריהם, הלכך: אין כאן תיקון, דבלאו הכי משתתין)

2. הר"ן על הר"ף מסכת שבת דף נז עמוד ב
גמ' נותן אדם יין צלול ומים צלולין לתוך המשמרת. דכיון דצלולין הם ורובייהו דאינשי לא קפדי בהו מותר לתת אותן אפילו לתוך המשמרת כדי שיהו צלולין יותר:
ואם היה בין הגתות וכו' טורד. כלומר מערב משום דרובייהו דאינשי שתו ליה הכי אי נמי היינו טעמא דשרי בין הגתות לפי שעדיין לא נפרשו השמרים מן היין וכל היין כגוף אחד הוא ואין כאן משום בורר וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפרק ח' מהלכות שבת וכן מטין דברי הרב אלפסי ז"ל:

3. ספר מצוות גדול לאוין סימן סה
 גרסינן בפרק תולין (שבת קלט, ב) אמר זעירי נותן אדם יין צלול או מים צלולים לתוך המשמרת ואינו חושש משום בורר אם יש בהן קיסמין קצת כיון שיכולין לשתותו כן מקודם

4. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיט סעיף י
 יין או מים שהם צלולים, מותר לסנון במשמרת. הגה: ואף על פי שיש בו קסמין דקין, הואיל וראוין לשתות בלאו הכי (מ"ג). ... ואם הם עכורים, בין מים בין יין, אסור לסנוןם.

5. משנה ברורה סימן שיט ס"ק לה
 (לה) קסמין דקין - איתא בסמ"ג קצת קסמין והכונה דאלו היו הרבה אין ראוי לשתות כך לרוב בני אדם בלי סינון והי"ה אם יש בהיין קצת קמחין שראויין לשתות כך לרוב בני אדם ג"כ שרי לסנון אפילו במשמרת:

6. שו"ת אור לציון חלק ב פרק לא - דיני בורר בשבת
 ט. שאלה. האם מותר לסנון במסננת בשבת דייסה או חלב - תינוקות שיש בהם גושים.
 תשובה. מותר לסנון במסננת דייסה או חלב - תינוקות שיש בהם גושים. אולם אם התינוק קטן ואינו יכול לאכול את הגושים בשום אופן, אין לסנון עבורו את הדייסה.

הערות שם
 ואעפ"י שכאן אין התינוק יכול לשתות את הדייסה או את החלב דרך בקבוק התינוק ששונה בו אא"כ יסנון את הגושים, והרי בעינין שיהא ראוי למי שהוכן לו, וכמו שכתב הרמ"א בסימן שכ"א סעיף י"ב שאסור לחתוך גרוגרות וחרובים לפני זקנים, אעפ"י שלרוב העולם ראויים לאוכלן בלא חיתוך, מ"מ כאן הרי הדייסה ראויה לאכילה גם בלא הסינון אף לקטנים, אם יאכילום ע"י כפית, ע"כ אין זה נחשב שאינו ראוי לקטנים, ואין כאן איסור בורר. ואולם אם אין התינוק יכול לאכול כמות שהוא בשום אופן אסור לסנון עבורו בשבת.

7. תהילה לדוד סימן שיט ס"ק טו
 ודבר זה צריך בדיקה דלכאורה אף דנימא דהואיל וראוין לשתות בלא"ה לא מיקרי פסולת מכל מקום כיון דעכ"פ אינו

עשור דהרמב"ן והרשב"א פירשו קניבת ירק ביוהכ"פ דהיינו הדחת הירק ומבואר שם דאין זה שייך לבורר כלל....

17. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קכה

ובפירות מלוכלכין באבק אם יש איסור לרוחצן מדין בורר וכתב במ"ב שה"ה תפוחי אדמה וכה"ג... פשוט שכיון שא"א ליקח האוכל ודרך אכילה הוא לרוחץ הפסולת מותר כדי לאכול לאלתר כמו דמותר לקלוף שומים ובצלים לאכול לאלתר.... ומה שרוחצין העולם פירות הוא רק בכה"ג כשמביאין הפירות לאוכלם תיכף. וגם ברוב הפעמים רחיצת הפירות הוא רק ליתרון בעלמא דהרבה בנ"א אוכלין אותם גם בלא רחיצה ואז ליכא איסור כמו יין ומים צלולין שיש בהן קצת קיסמין דקין שראויין לשתות בלא"ה שמותר אף במשמרת

18. חיי אדם חלק ב-ג (הלכות שבת ומועדים) כלל טז סעיף ח

בשעת הדחק מותר לסנן יין ומשקין שאין בהם שמרים רק שנפלו בהן קסמין אפילו בכלי שעשוי משערות כמו נפה. **אבל אם יש במשקין תולעים, נראה לי דאסור לסנן, וצריך עיון**

19. נשמת אדם חלק ב-ג (הלכות שבת ומועדים) כלל טז סעיף ה

די"ל אף על פי שאי אפשר לשתות מחמת התולעים מ"מ אי לאו משום איסור דרביע עליו היה יכול לשתות דומה לקסמין, ובשעת הדחק יש לסמוך על דעה ראשונה שבש"ע דאפילו במשמרת מותר. ואמנם מתשובת הרא"ש כלל כ"ב וכ"כ בש"ע סעיף ט"ז דמים שיש בו תולעים מותר לשתות ע"י מפה דלא שייך בורר ומשמר בשעת שתיה ע"ש שמוכח דאם לא בשעת שתיה אסור, ואפשר דיש לחלק דמיירי מתולעים כמו זבובים וכיוצא בהם דהם אפילו בלא איסור הם מאוסים ומקרי פסולת גמור משא"כ אלו תולעים קטנים הגדלים בשכר ומשקין שאלולי האיסור היו שותין אותן, והראיה שהגויים שותים אותו כך אפשר דדומין לקסמין, וכמ"ש הר"ן בשם רמב"ן דעז בשבת לא מקרי פסולת אף על גב דאינו ראוי לאכילה מ"מ כיון שאינו אלא מחמת איסורא דרביע עליה. ... ומצאתי בכלבו דף כ"א וז"ל ומסננין יין שאין בו שמרים כדי שיהיה צלול מפני הקמחים שבו וכן הדין מפני היבחושין שבו אם אפשר לשתות בלא סינון עכ"ל, ונראה דיש להשוותו עם מש"כ הרא"ש בתשובה וכמו שכתבתי שהרא"ש מיירי בתולעים ממש וצ"ע:

20. שביטת השבת מלאכת בורר סעיף י

איסור שנתערב בהיתר מין במינו יבש ביבש כגון פירות בפירות ערלה או מצה חמוצה בכשרות אין בהם חיוב משום בורר אבל יש לאסור מדרבנן ...

לערות מים על עלי תה במסנת

21. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קלט עמוד ב

משנה. נותנין מים (בשבת, על גבי שמרים הנתונים במשמרת מבעוד יום). על גב השמרים בשביל שיצולו. (שהיה צלולין לזוב.)

22. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיט סעיף ט

משמרת, אפילו תלויה מע"ש, אסור ליתן בה שמרים. אבל אם נתן בה שמרים מערב שבת, מותר ליתן עליהם מים כדי שיחזרו (לג) צלולים לזוב.

23. משנה ברורה סימן שיט ס"ק לג

(לג) צלולים - ר"ל שיהיו השמרים צלולים והמים יזובו מהם עם מקצת מן היין שנשאר בלוע בו והטעם שאין בנתינת מים משום בורר שהמים שהוא נותן צלולים הם ואין בהם דבר שצריך לברר מהם. מותר ליתן בשבת מים ע"ג שמרים שנשארו בחבית וקולטין המים טעם היין ומוציאין אותן בשבת ושותין אותו [אחרונים]:

24. שו"ת אור לציון חלק ב - הערות פרק ל - דיני בישול בשבת

ומכל מקום מותר לסנן את עלי הנענע במסנת בד, ואין בזה משום בורר, כיון שהמים עצמם נקיים, ואין הוא בורר מהמים, אלא שהמסנת מונעת את התולעים מלירד לכוס, וכן מוכח מדברי השו"ע בסימן שי"ט סעיף ט', שכתב שמשמרת שנתן בה שמרים מערב שבת, מותר ליתן עליהם מים כדי שיחזרו צלולים לזוב.

25. פסקי תשובות אורח חיים סימן שיט

אמנם יש לזיזר בזה מאד כי לא התירו אלא להעביר המים ושאר המשקין דרך המסנת, אך לא לעשות שום פעולה על ידי המסנת גופא, דהיינו להחזיק המסנת בידו ולנענעו או לערבב העלים ושאר התערובת שבו בכף או באצבעותיו כדי שיתמצו המים שבו, ויש בזה חיוב חטאת, ואפילו עושה לצורך לאכול ולשתות לאלתר, כי הרי זה בורר בכלי.

26. חזו"א סימן נג

ואם משמרת שעל הברזא תלויה בשביל לסנן המים מן החול, אם רוב בני אדם אינם נמנעים מלשתות המים בלא סינון מותר.... אבל אם החול מרובה שאין הרוב שותין מהן בלא סינון אסור. ואפילו כשכבר נתקבץ הרבה חול במשמרת נראה דמותר ואע"ג דכשבאין המים במשמרת כבר יש שם חול מרובה מכל מקום כיון דהמים הנקלחין על ידי האדם בפתירת הברזא הם מים צלולים אע"ג שאחר כך הם מתערבים עם החול וחוזרין ומסתננים אין זה מלאכת בורר וכדתנן בנותן מים למשמרת התלויה מע"ש...